

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Vabilo na naročbo.

Po trudapolnem celoletnem delu je v sedanjem jesenskem času spraval kmetovalec svoje pridelke pod streho. S tem se prične za njega čas odpočitka od poljskega dela in čas, ko more večjo skrb posvetiti sebi, svoji rodbini in zlasti nadi svoji — svojim otrokom. Neizprosna in vedno težavnejša postaja dolžnost, koju imajo izvrševati stariši gledé dobre izgoje svojih otrok. Dandanes se ne ceni dobrih starišev po velikosti premoženja, ki ga zapuščajo svojim otrokom, ampak po vrednosti duševnih vrlin in telesnih sposobnostij, katere so skrbni roditelji z vestno vzgojo vcepili svojim otrokom. — To velja za vse stanove. Prav težka postaja v tej zadevi izgoja mladine na deželi. Razvajenost v obleki, jedi in pijači, razuzdanost v obnašanju in mišljenju, površnost in nebrižnost v izvrševanju vsakdanjih stanovskih opravil zlasti v volitvi in izobrazbi poklica ali stanu, je dandanes med našo na pol odraščeno mladino na deželi večja, kakor si jo predstavljamo. Odtod izvira silno hrepenenje po službah v mestih, tovarnah in rudokopih, kjer se čuti mladina prosta; odtod izseljevanje mladine stare 15 do 20 let v inozemstvo, zlasti v Ameriko. In da s tem naš kmetijski stan nenaavadno hira in propada, vidimo vsi, ne storimo pa nič ali vsaj ne dovolj, da bi ta škodljivi tok v naši mladini ustavili in jo napeljavali na boljšo in resnejšo pot.

Zastonj pričakujemo pomoči od zunaj in od države; sami si moramo pomagati. Sveta dolžnost vsakega rodbinskega očeta je, da skrbi v svojem okrožju, da se v tem stanje izboljša. Vsacega skrbnega očeta in vsake prave matere prva dolžnost je, da vzgoji svojo mladino tako, da jej bode čast delala in jej na starost pomagala, če treba, da jej v starosti 12 do 14 let odloči svoj prihodnji poklic in jej v tem preskrbi potrebno strokovno izobrazbo. Mladino pa namenjeno kmetijskemu stanu, da jej tudi v tem poklicu dá isto znanje, ki je dandanes postalo neobhodno potrebno. V tej zadevi imamo pri nas poleg že prav mnogih in lahko umevnih knjig kmetijske vsebine, strokovne liste in slednjič **podučne časopise**, ki v domačem slogu popisujejo razna opravila v kmetijstvu in njih panogah, ki navdušujejo svoje čitatelje do napredka in boljšega izkoriščenja matere zemlje, ki poleg tega prinašajo važnejše državne vesti in novice itd.

Taka blaga misel, naš kmetijski stan na deželi podučevati v kmetijstvu, v glavnih potezah povedati mu najvažnejše svetovne dogodke, navesti vse važnejše novice iz naše lepe Dolenjske itd. — rodila je pred 20 leti ustanov-

vitev lista „Dolenjske Novice“. Koliko sto in sto člankov je izišlo v tem časopisu v teh letih o novem vinogradništvu in kako so ti članki merodajno vplivali na preporod našega vinogradništva, ki je sedaj osigurjeno, in da dandanes pridelujemo že več vina, kakor smo pred nastopom trtne uši, omenimo le kot živo pričó, kak velik pomen imajo dobri gospodarski listi za večji razvoj blagostanja kake dežele. Poleg tega prinesel je ta časopis nebroj člankov o občnem poljedelstvu, o izboljšanju živinoreje itd. in da je Dolenjska i v tem oziru mnogo napredovala, vidimo in prepričamo se povsod. Vsak napreden kmetovalec je v teku zadnjih 20 let „Dolenjske Novice“ rad prebiral; vsak je komaj čakal, da je izišla nova številka, kajti vedno je imela toli raznovrstno in podučno tvarino, da jih je z zanimanjem in s koristjo rad prečital.

Pri tem pa so bile pisane „Dolenjske Novice“ vedno na odločno versko-nravni ter narodni podlagi, tako da niso žalile nobenega stanu, napadale nobene osebe, a govorile vedno po najboljši vednosti v prid dobri stvari, da si jih lahko dal v roke deklici ali dečku, duhovniku, učitelju, uradniku, rokodelcu ali kmetovalcu.

V tem oziru se zlasti priporočajo za vsako kmetijsko hišo, kjer imajo šoli odraščeno ali še v ljudsko šolo pohajajočo mladino, da ona o podanih prilikah glásno prebira „Dolenjske Novice“ zbranim udom družine.

Kakor so „Dolenjske Novice“ imele v teku svojega 20 letnega obstanka le napredek naše lepe, vinorodne Dolenjske pred očmi, tako hočejo iti i nadaljno pot. Prinašati članke gospodarske vsebine, ki so namenjeni v povzdigo našim gospodarskim razmeram in potrebam, popisati najnovjše glavne, politične, domače in inozemske dogodke, poročati o veselih in žalostnih novicah naše Dolenjske, navesti splošno zanimive novice, smešnice, naznanila itd. — to jim je namen! Radi tega pa ostanejo za vsakega naprednega in za našo Dolenjsko vnetega čitatelja neobhodno potrebne i v bodočnosti.

Da se ohrani in razširi krog naših bravcev, zlasti, da si pridobimo v naši mladini kmetijskega stanu mnogobrojne čitatelje, obračamo se s tem vabilom na naročbo do vseh skrbnih starišev, do preč. duhovščine, do sl. učiteljstva, do slovenske inteligence, do obrtnikov, rokodelcev in kmetovalcev s prošnjo: Ohranite nam svojo naklonjenost z daljno svojo naročbo na „Dolenjske Novice“ in pristopite v mnogem številu na novo kot naročniki „Dolenjskih Novic“. Celoletna naročnina znaša samo 2 K in kdor se sedaj naroči za prihodnje leto 1905, dobi še letos izišle številke brezplačno. Da našim naročnikom prihranimo poštno stroške, pri-

dejali smo sedanji številki še poštno položnico, da more vsak brez vseh stroškov poravnati naročnino.

Naše trgovce, obrtnike in rokodelce po naših slovenskih mestih, trgih in vaseh, pa še posebej opozarjamo na vrednost inseriranja v „Dolenjskih Novicah“, katere so splošno po Dolenjskem razširjene, kot najboljše sredstvo, če pōtem inseratov hočejo kaj prodati ali kupiti, objaviti itd.

Uredništvo „Dolenjskih Novic“.

Gospodarske stvari.

Najvažnejša postavna določila o zavarovanju delavcev proti nezgodam.

Z državno postavo z dné 28. grudna 1887 št. 1 ex 1888 upeljalase je v Avstriji dolžnost zavarovanja delavcev proti nezgodam. V to svrhu zasnovala je država 7 delavskih zavarovalnic proti nezgodam. Pri nas na Kranjskem spadamo v področje zavarovalnice, ki ima sedež v Trstu in koje delokrog se razteza čez Kranjsko, Primorsko (Goriško-Gradiščansko, Istra in Trst) in Dalmacijo. Ker je pomen in vrednost zavarovanja proti nezgodam za pojedinca, kakor tudi za občine, dežele in državo samo neprecenljiva, ker mnogi posestniki obrtov, ki so zavezani zavarovati svoje delavce in premnogi delavci sami določno ne vedó, kake dolžnosti in pravice jim država z upeljavo te dolžnostinialaga in podaja, v namen tedaj, da se širijo zakonita določila o tem zavarovanju, zlasti med kmetijskim prebivalstvom na deželi, iz kojega sloja izide največ delavcev, ki imajo biti na ta način zavarovani, naj sledijo v naslednjem najvažnejše določbe te postave: § 1. (Postava z dné 28. grudna 1887) se glasi: Vsi delavci in obratni uradniki v tvornicah in fužinah, v rudnikih, v ladjetvornicah, na ladjetvorničnih odrih in v kamnolomih, kakor tudi v napravah spadajočim k tem obrtom, zavarovani so po meri, kakor določa to zakon, proti posledicam nezgod, ki se utegnejo pripetiti pri obratu. Isto velja za delavce in obratne uradnike, kateri imajo opraviti v obrtnih obratih, obsezajočih zvrševanje stavbinskih del ali kje drugje pri zvrševanju stavb. To določilo se ne uporablja na take delavce, kateri, ne imajoč opravka pri obrtnih obratih označene vrste, zvršujejo samo kaka popravna dela na zgradbah. Pri gradnji pritličnih prebivalnih in gospodarskih poslopij na kmetih, kakor tudi pri drugih poljedelskih gradnjah dolžnost zavarovanja nima mesta, ako delajo pri njih samo stavbinski gospodar, domačini njegovi ali pa kakí drugi stanovalci tistega kraja, kateri ne vrše po obrtovno takih stavb. Obrtom navedenim v prvem odstavku smatrajo se za enake v smislu tega zakona: 1.) Oni obrti, v katerih se združujejo ali uporabljajo razpočne tvarine; 2.) one obrtne ali poljedelske in gozdarske obrti, pri katerih se uporabljajo parni kotli ali take gonilne naprave, ki jih gonijo elementarna moč (veter, voda, par, plin, vroč zrak, elektrika itd.) ali pa živali. To določilo ne velja za take obrti, pri katerih se samo nekaj časa rabi k obratni napravi ne spadajoči gonilni stroji.

Ako se pri poljedelskem ali gozdarskem obratu, ki je podvržen zavarovanju, gonilno moč spadajočo k obratni napravi rabi tako, da samo neko določeno število delavcev in obratnih uradnikov stoji v nevarnosti, ki je v zvezi z vso strojevno uporabo, tedaj se omejuje dolžnost zavarovanja na osebe, ki so izpostavljene tej nevarnosti.

Za zavarovanje delavcev in obratnih uradnikov v rudnikih in v napravah k njim spadajočih proti posledicam nezgod, ki se utegnejo pripetiti pri obratu, poskrbi poseben zakon.

Za delavce, odnosno obratne uradnike v smislu tega zakona smatrati je tudi učence, prostovoljce, praktikante in druge osebe, katere — ker niso še izvršili izučbo — ne prejema nikakega zaslužka za svoje delo ali pa prejema manj.

Zakon z dne 20. julija 1894 razteza dolžnost zavarovanja proti posledicam nezgode v členu I. navedenemu še na druge obrti, kakor: železnice, gasilce, dimnikarski, kamenarski obrt i. t. d.

§ 2. Zavarovalnica zavaruje svoje člane delavce in obrtne uradnike kakor tudi druge osebe, ki se prostovoljno zavezujejo pri zavarovalnici proti obratnim nezgodam z vzajemnim jamstvom svojih članov.

§ 4. Obratni podjetniki so dolžni, objaviti vsak obrat najdalje v 14 dneh zavarovalnici; javiti morajo, kakšen je obrat, dan otvoritve, število zavarovanja dolžnih oseb in vsoti za zavarovanje teh oseb odločilnih letnih zaslužkov.

Ako podjetnik ne vodi obrate sam, temveč ga vodi njegov namestnik (poslovodja), je to omeniti v objavi.

§ 5. Predmet zavarovanja v § 1 je s tem zakonom določeno povračilo škode, ki nastane po kakem telesnem poškodovanju zavarovanca ali vsled njegove smrti.

§ 6. V slučajih kakega poškodovanja na telesu bodi za povračilo škode renta, ki naj se podeljuje poškodovanemu počenši od petega tedna potem, ko je nastala nezgoda, za ves čas, dokler bode nesposoben prislužiti si kaj.

Da se izračuni renta, najde se najprej, koliko zaslužka je poškodovanec prejemal v teku zadnjega leta, v katerem je imel delo v vršbi, kjer se je pripetila nezgoda. Ako poškodovanec ni delal celo leto v onem obratu, računeč nazaj od nezgode, merodajen je za izračunjenje rente tisti zaslužek, katerega so prejemali povprečno v ti dobi iste vrste delavci v istem obratu ali v sosednih enakovrstnih delovršbah.

Ako se delo, po naravi svoji ne vrši vse leto, nego samo v nekem vršbenem času, jemlje se torej izračunjujoč povprečni dnevni zaslužek, v poštevsamo število dnevnih dnij v vršbenem času. Na slučajne prestanke v delovršbi naj se ne gleda.

Tristokrat toliko, kolikor služi kdo povprek na dan, velja za letni zaslužek.

Ako letni zaslužek kakega delavca ali obratnega uradnika presega 2400 K, se presežek ne računi več.

Letni zaslužek učencev, prostovoljcev, praktikantov in drugih oseb, katere — ne dovršivši še svoje izučbe — ne prejema nič ali prejema manj zaslužka, izmeriti je v isti visokosti, kakor najnižji zaslužek polno plačanih delavcev, odnosno obratnih uradnikov za ono delo, za katero delo se izučujejo, toda vsota ne iznašaj nad 600 K.

Renta iznaša: a) v slučaju popolne nesposobnosti, služiti si kruha in za ves čas, dokler traja, 60 odstotkov letnega zaslužka; b) v slučajih delne take nesposobnosti in za ves čas, dokler traja, neki del pod a) ustanovljene rente, katero je odmeriti po meri, kolikor je komu še ostalo sposobnosti, prislužiti si kaj, vendar ne iznaša čez 50 odstotkov letnega zaslužka.

Poškodovanemu ne pristoji pravica do odškodovanja, ako je nalašč povzročil vršbeno nezgodo.

§ 7. Ako je smrt nastala vsled obratne nezgode, naj odškodovanje, razven tega, kar bi poškodovanemu morebiti šlo po § 6 za čas, predno je nastopila smrt, obsega še:

1.) pogrebne troške, katere je odmeriti po navadi v tistem kraju, toda na 50 K največ;

2.) rento, katera naj se daje zapuščenim usmrtenega človeka počenši od smrtnega dne; za njeno izračunjenje merodajna so določila § 6, odstavek 2 do 7.

§ 8. Za plačo ali mezdo v smislu tega zakona veljajo tudi tantijeme ali naturalni prejemki. (Vrednost takih prejemkov računi se po povprečnih cenah tega ali onega kraja.)

§ 32. Vsako nezgodo v zavarovanje dolžnem obratu, pri kateri je kaka oseba usmrčena ali telesno poškodovana tako, da umrje ali ne more delati vsaj 3 dnij, mora podjetnik ali oni, ki je vodil obrat za nozgode, naznaniti najkasneje v 5 dneh pismeno v dveh izvodih političnemu oblastvu prve inštanice.

—*—*—*—

Politični pregled.

17. t. m. se snide državni zbor. Ker so Čehi sklenili odnehati vsaj začasno od obstrukcije, bilo bi pričakovati rednega, mirnega dela, kakoršnega želi cesar tako iskreno in ga država potrebuje tako nujno. Toda, ko bodo prišli v razgovor dogodki v Inomostu, bo završalo in zabučalo, da bo joj. V Inomostu so dne 3. t. m. otvorili prav tiho na vseučilišču italijanski

pravoslovni oddelek v nekem poslopju, nalašč v ta namen kupljenem. Po dnevi je bilo vse mirno, po noči pa se vzdigne velikanski hrup. Nemci začeli so Italijane v nekem hotelu zbrane napadati s psokami in pestmi, a Italijani so začeli streljati z revolverji in jih ranili devet. Nato so Nemci napadli hotel in ga popolnoma opustošili. Razgrajoča množica je naraščala vedno bolj in ob 2. uri zjutraj so prišli vojaki, da potrebujejo ulice z nasajenimi bajoneti. Pri tem pa je nek vojak zadodel mladega umetnika Pezzei-a v hrbet, da je takoj umrl. Razburjena množica je kar podivjala in celo noč pretepala Italijane ter rušila njih hiše. Zjutraj začeli so tudi nemški visokošolci preganjati Italijane in hrup je bil še večji. Opustošili so poslopje, koder je bil italijanski pravoslovni oddelek: okna, vrata, opravo, vse so zmetali na ulico. Tudi cesarskemu namestniku in raznim Italijanom je druhal pobila okna. To je trpelo 4. in 5. novembra. 6. t. m. popoldne pokopali so ob velikanski udeležbi zabodenega slikarja. Dva nemška poslanca sta pri tem govorila množici zares puntarsko. Mir se je nato nekoliko podel. Nemci delajo, kakor bi bili oni napadeni in zvrčajo vso krivdo na Italijane. No, saj vemo, kaki znajo biti Nemci, če imajo premoč in oblast. Sedaj zahtevajo, da odstopi cesarski namestnik in se pravoslovni oddelek zapre. Ministerski predsednik se pa noče podati. Sedaj pa so začeli Lahi sami spet zahtevati italijansko vseučilišče v Trstu. Kaj bo iz tega, učila nas bo bližnja prihodnost. Če bo vlada dovolila Lahom vseučilišče v Trstu, oškodovani smo spet mi Slovenci. Zato pa bo treba, da naši poslanci ne zamude pravega trenutka ter od vlade zahtevajo z vso odločnostjo, da tudi nam v Ljubljani vendar enkrat ustanovi visoke šole. To je tem bolj potrebno, ker nemški visokošolci jako surovo preganjajo čisto mirne slovanske dijake in jih pretepajo, kakor se je to zgodilo kmalu do dogodkih v Inomostu na vseučiliščih v Gradcu in na Dunaju. To so sadovi medsebojnega narodnega sovraštva, katero še le prav nete brezvestni hujskači, in pa pristranosti vlade, ki ima srce in oko in roko samo za Nemce. Ko so Čehi v Pragi pred nedavnim časom le malo porogovili, precej je bil proglašen nagli sod! In krivica, storjena Ljubljani radi po zasluženju tepenega kadeta Maliča, tudi še ni popravljena. Nemci pa smejo vse, kar jim drago, nobene graje niti najpametnejši ne izreko nad početjem poulične nemške druhal v Inomostu.

Štajerski deželni zbor je tudi doživel obstrukcijo. Slovenski poslanci, katerih je po novih volitvah 10, stavili so več samostojnih splošnokoristnih predlogov, ki bi imeli biti v prid Slovencev. A nemška večina, ki je vedno in dosledno prezirala pravice in potrebe Slovencev, ni pustila teh predlogov v razpravo, marveč jih kar vrgla v koš. Zato so Slovenci začeli obstrukcijo in jo tako uspešno nadaljevali, da si Nemci niso mogli prav nič pomagati. Vse pogovarjanje pametnejših Nemcev ni izdalo na nobeno stran: Nemci niso hoteli izpolniti zahteve Slovencev, a ti ne odnehati od obstrukcije. 10. t. m. pa je cesarski namestnik zasedanje odgodil. Tako vlada povsod pomaga Nemcem, ki nimajo niti najmanjšega čuta pravičnosti za druge narodnosti. Slovenski volilci so soglasno odobrvali obstrukcijo.

V Italiji so imeli volitve za poslansko zbornico. Socijalisti so marsikje pogoreli, jako veliko pa je

izvoljenih vladnih pristašev. Pripomogli so vladi ponekod katoličani, ki so se z dovoljenjem svojih škofov udeležili volitev, kar se že dolgo vrsto let ni zgodilo.

Srbski kralj Peter I. je obiskal bulgarskega kneza Ferdinanda v Sofiji. Ljudstvo je burno pozdravljalo oba vladarja, ker vidi v tem obisku konec onega medsebojnega nasprotstva obeh narodov, ki se je bilo vnelo vsled nesrečne srbsko-bulgarske vojske, začete od kralja Milana. Pomenljivo je tudi to zблиžanje z ozirom na turške zmede na Balkanu.

V Istrskem deželnem zboru niso navzoči slovanski poslanci. Vzrok: nasilne krivice laške večine. Povsod toraj ista pesem: narodnostno sovraštvo.

Da je moč sovražnikov cerkve, pred vsem frama-sonov, v laži, sili in podlosti, dokazali so spet dogodki na Francoskem. Med vojaki, zlasti častniki, je precej vernih katoličanov. Te ovajati predstojnikom ter jim onemogočiti povišanje v službi in zasluženost odlikovanje, bilo je namen nekakega odbora par mož, ki so imeli natančen zapisnik verno katoliških častnikov. Sovraštvo in zavisti, katere je tudi na Francoskem zadosti, je bilo s tem dano v roke najhujše orožje. Tovariš se je nad tovarišem lahko znosil, kakor je hotel, sebe pa pri tem povzdignil. Vse to je delo prostozidarjev in vlada jim je šla pri tem močno na roko, ter res preganjala tako ovadene častnike. Ko so prišli katoliški poslanci na sled tej umazanosti in podlosti ter stvar očitno v zbornici povedali, so se Francozi pač zgrozili ter vprašali vojnega ministra, kaj je na tem. A ta se je prav nesramno zlagal, da so si klerikalni poslanci to sami izmislili in da so dotična pisma in spisi ponarejeni! Ta uprav očitna laž je nekega klerikalnega poslanca tako razburila in raztogotila, da je skočil k ministru in mu priložil dve krepki zaušnici. Seveda so poslanca brž izključili in ga čaka kazen, ker tako dejanje res ni lepo in pravo, a še manj lepo in prav pa je to, kar uganjajo frama-soni in njih verni slepi hlapci tega ali onega imena na Francoskem in drugod: laž, umazanost, goljufija in če se jim pride na sled, spet laž. Koga bi ne stogotila taka nesramna laž?

Angleži so se dali toliko pogovoriti, da so pustili rusko vojno brodovje pluti dalje proti vzhodu, a o vsem dogodku bo sodilo mednarodno sodišče. Čedalje bolj verjetno je, da so Angleži to nalašč napravili, da bi zadržali Ruse in tako pomagali Japoncem. Prav mogoče je tudi, da ste se hoteli dve japonski torpedovki pomešati med angleške ribiške ladje in prizadeti škodo Rusom. Baltiško brodovje pluje dalje, a mora biti jako oprezno, lokavi Japonci so vsega zmožni in jim je tudi vse mogoče, ker jim na tihem pomagajo Angleži. V Rudečem ali Indijskem morju kaj lahko napadejo Ruse. — Port Artur še ni padel. Junaški Šteselj pošilja Japonce s krvavimi glavami nazaj. V primeri z izgubo vojakov so uspehi Japoncev prav neznatni, če prav Rusom sovražni listi bobnajo v svet razne laži o japonskih smagah. Gotovo je le to, družega resničnega se vendar prav malo. V Mandžuriji krog Mukdena in Liaojanjava bo prej ali slej velika bitka: oba nasprotnika sta pripravljena na boj, a nobeden ne mara začeti.

V severo-amerikanskih združenih državih je predsednikom spet izvoljen Roosevelt.

LISTEK.

Čuden dogodek.

Dogodek, ki ga vam povem, zapisal je nemški pesnik Jožef Viktor pl. Scheffel natanko tako, kakor ga mu je bil povedal njegov prijatelj častnik S., kateri ga je sam doživel v nemško-francoski vojski leta 1870/71. Scheffel piše najprvo: „Njegova beseda mi je porok, da je dogodek povsem resničen. Zakaj moj prijatelj S. je oseba, ki ne pozna laži, vojak od nog do glave, trezen, odkritosrčen, realističen, včasih hitro nezaupljiv, pa tudi pobožen, da zna v pravem trenutku prav iz dna srca moliti.“ To Scheffel radi tega pripoveduje, da bi nihče ne dvomil nad dogodkom, češ, častniku se je sanjalo, izmislil si je.

Potem Scheffel nadaljuje: S. je bil konjenik. Njegova naloga v vojski je bila zasledovati in preganjati vojake-prostovoljce, ki so vodili vojsko na lastno pest in sebi v korist. To je bilo jako nevarno delo, a S. je bil previden, hladnokrven, pogumen, da, včasih kar predrzen in zato jako usposobljen za tako službo. Iz tega časa mi je sam povedal:

„Bila je topla, mesečna noč, ko sem z nekaterimi jezdecami svojega eskadrona poskusil izvedeti, kje da stoji sovražnik. Samo površno smo vedeli, kakšen je svet pred nami: srednje velik gozd, za njim polja in travniki, tik poleg pa nekaj hiš, v katerih so se skrivali prostovoljci in koder so tudi imeli svojo zalogo streljiva. Teh hiš polastiti se je bil naš namen. Toda gozd je bil večji in težavnejši, kakor smo mislili. In čeprav smo prodirali le prav počasi in previdno, vendar sem zdaj pa zdaj slišal kak šum in opazil kako gibanje v grmovju, kakor bi se tod plazili ljudje, ki nas opazujejo. Že smo prevdarjali, ali bi ne bilo bolj pametno zapustiti gozd, kar se nebo prevleče s temnimi oblaki, tako da nismo prav ničesar videli. Kmalu smo prišli na rob gozda, in toliko smo še razložili, da je pred nami planjava, a hiš, koder se je skrival sovražnik, ni bilo mogoče videti, niti poti, ki je vodila tja. Veter je bučal in v drevju je kar vršalo, težke deževne kaplje so padale po nas, ponočne tice pa so nas hripavo kričoč obletavale. Nevoljen sem bil, da smo šli zastoj tako pot in že hočem ukazati, da se vrnemo. Kar zablisi luč pred nami.

„Tam je neka hiša“, šepetne eden vojakov. Vzajem daljnogled in pogledam. Res! Luč je sijala skozi steklo in videl sem, kako so zdaj pa zdaj mimo švigale sence. V sobi so bili gotovo sovražniki, katerih smo iskali. Razveselili smo se, Viharno vreme nam je bilo kaj všeč, saj ne bo slišati peketanja kónskih kopit in neopaženi se bomo priplazili blizu hiš. Nekaj časa jezdimo počasi, ko pa čutimo, da smo na mehkih travnikih, spustimo konje v hitrejši korak. Nakrat predemo na bolj trda tla in škripal je debel pesek pod podkvmi. Še vedno smo jahali prav hitro, ker luč se nam je videla vedno bližje in najpozneje v desetih minutah moramo biti tam. Čudno se mi je pač zdelo, da ni bilo ne polja ne vrtov, kakor so navadno krog hiš. Luč pred nami je stala nepremično in mirno svetila v temno noč. Jaz sem jahal pred svojim oddelkom, oči vedno vprte v luč.

Hipoma pa se stresem in zganem in sicer tako hitro, da sem krepko potegnul konja nazaj in tako zadržal jezdece za seboj. S široko odprtimi očmi strmim v belo žensko postavo, ki je nakrat stala pred menoj v tmuni in mi z rokami mahaje kazala, kakor da naj ne hodim dalje. Lasje so se mi ježili groze. Bila je — moja mati! Zares, moja mati je bila, ki že tri leta spi na domačem pokopališču. Čisto natanko in razločno sem jo videl — spoznal sem vsako potezo nje ljubeznivega prijaznega obraza, nje oči, nje usta, njeno postavo v beli mrtvaški obleki, prav kakor sem jo žalosti polnega srca gledal zadnjikrat, predno so zaprli pokrov mrtvaške krste za vedno.

In sedaj je stala pred menoj, hipoma, v temni noči, daleč od doma v tuji deželi sovražnikovi, na tej samotni planjavi. „Mati!“ sem zaklical — „Mati!“ Preplašen me prime četovodja za roko: „Za Boga, kaj Vam je, gospod ritmojster?“ In v tem hipu se je izgubila prikazen pred mojimi očmi. Še enkrat mi je pomigala z rokama „nazaj, nazaj,“ in črna tema me je obdajala.

Nisem mogel spregovoriti ne besedice. Čutil sem, kako se trese konj pod mano in tišči nazaj ter glasno, boječe prha. „Četovodja — kaj niste ničesar videli?“ slednjič počasi in hrope spregovorim.

„Ne, ničesar nismo videli,“ šepetajo vojaki za menoj in pozna se jim, da se čudijo mojemu vedenju.

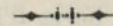
Odločno se vzravnam v sedlu. Stojte! Ne koraka dalje! Preti nam nevarnost. Četovodja, držite mi konja!“ Skočim na tla in grem par korakov naprej.

Pod nogami se mi vali kamenje, eden kamen se sproži in vali naprej — dobro slišim — naprej, kar slišim padec v globino: kamen je padel v prepad! Kaj je to? Ne vem, ali naj grem še naprej ali ne, kar prisije mesec izza oblakov in razsvetli temo. Pod seboj globoko vidim prepad kamenoloma, na onem nasprotnem robu pa je obešena svetilnica! Past so nam bili nastavili sovražniki. Kar mrzaz me je spreletel. Samo dva koraka bi bili še napravili in razbiti bi bili ležali v prepadu. Skočim nazaj k svojemu konju.

„Nazaj! Pri kamenolomih smo!“ zakličem tiho. Moji vrli vojaki so precej razumeli nevarnost in obrnejo konje, kar počijo puške onkraj prepada in kroglje žvižgajo nad našimi glavami. Ena zadene četovodji puško. Dvakrat ustrelimo tudi mi nazaj, a mesec se skriva, in sovražnika ne vidimo več. Brzo jahamo v viharni noči nazaj.

Še le ko smo bili v taboru sem se domislil, kaj sem videl. In sedaj še le me je prav pretreslo. Iz žepa izvlečem podobo svoje ljube matere, jo poljubujem in jokam kakor otrok. Kaj da je bilo z ono prikaznijo, si ne morem niti danes razložiti, a le to vem, da je še živa mati prav posebno zame skrbela in me izvanredno zvesto ter skrbno čuvala.“

Pripovedoval je to srčen vojak, in taki niso lahkoverni Ta mož pa tudi lažnik ni bil.

Domače vesti.

Z naročnino za tekoče leto jih je še veliko zaostalo. Prosimo tedaj jako nujno, naj nam taisti blagovolé malo svotico prav kmalu vposlati, da zamoremo čimpreje priti z urejevanjem v red. Naznanjamo, da bodemo takoj z novim letom list ustavili vsem tistim, kateri do 15. decembra ne bodo svoje dolžnosti storili za leto 1904. Veliko naročnikov a malo plačnikov donaša listu le zgubo. — Nadalje prosimo cenjene naročnike prav prijazno, naj bi se vsi blagovolili navaditi Dolenjske Novice za celo leto naprej, ne pa nazaj plačevati. Vsi listi so tako urejeni, zakaj bi imeli ravno mi izjemo. Da se laglej in brez vseh stroškov naročnino vpošlje, priložili smo poštno položnico.

Upravništvo.

(Osebne vesti.) Profesor yerouka na tukajšnji c kr. gimnaziji, g. dr. J. Marinko, pomaknjen je v VII činovni razred. — Prestavljena so: g. davčni nadkontrolor Valentin Aschmann v Ilusko Bistrico, g. davčni oficijal Franc Bervar v Kranjsko goro, gospod dr. Janko Ponebšek c kr. višji davčni nadzornik, je prestavljen v Črnomelj.

(Slovesno redovno obljubo) napravil je dne 13. t. m. Novomesčan č. g. P. Alberih Illowsky v cistercijanskem samostanu v Zatičini. Lepi slovesnosti so prisostovali poleg njegovega sošolca mil. g. prošta dr. Elberta, ki je imel slavnosti primeren govor in opravil pontifikalno sv. mašo, tudi njegov brat g. Ljudevit Illowsky in obe sestri gospa Matilda Staričeva in gospa Marija Kuncева ter velika množica vernega ljudstva.

(Umrli) je v Metliki Dako Makar star., vrl in značajan mož, ki je ljubil resnico in pravico, ter bil zato od vseh spoštovan in čislán. Imel je prav lep pogreb. N. v m. p.

(Umrli) je Janez Mehora, pek in posestnik. Bil je mirnega značaja, vnet narodnjak in povsod priljubljen. Bolehal je dalje časa. N. v p. m.

(V bolnici usmiljenih bratov) v Kandiji pri Rudolfovem je bilo sprejetih meseca oktobra 93 bolnikov, koncem meseca septembra jih je ostalo 77, skupno število oskrbovanih tedaj 170. Izmed teh je bilo odpuščenih 70 ozdravljenih, 13 zboljšanih in 7 neozdravljenih. Umrlo jih je 4. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom pretečenega meseca 2465. V oskrbovanju je ostalo 76.

(Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Novem mestu) napravi v nedeljo 20. t. m. ob pol 8. uri

zvečer veselico z igro, petjem, kupletom in prosto zabavo v spodnjih prostorih lastnega doma. Ker se mladeniči jako pridno urijo, je pričakovati prav lepega užitka.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico), reg. zadruga z neomejeno zavezo, imela je meseca oktobra 1904 prometa K 103.666'85. Vložilo je 112 strank K 31.569'31, dvignilo 65 strank K 16 658'03. Posojil je bilo danih 49 strankam K 29.030'—, in vrnilo je 34 strank K 4939'62. Število zadrušnikov je bilo koncem meseca 1089.

(Nedeljska šola za kmetske mladeniče.) Kmetijska podružnica v Novem mestu priredi tudi letošnjo zimo nedeljski tečaj za kmetske sinove, s tem namenom, da se kmetijski naraščaj kolikor mogoče izobrazuje v svojem poklicu in podučuje v najvažnejših zadevah živinoreje, pridelovanja krme in travništva, vinarstva in sadjarstva. Nedeljska šola bo trajala od decembra do februarja, in se bo vršila vsako nedeljo od 8. do 10. ure dopoldne. Tvarina, ki se bo podučevala v tej šoli iz posameznih predmetov, se bo za vsako nedeljo naprej priobčila. Opozorjamo na ta poduk vse gospodarje iz bližnje okolice novomeške in jih pozivljemo, da pošljejo svoje odrasle sinove ob nedeljah v to šolo. Prilika je ugodna, ne le zaradi tega, ker je ob zimskih nedeljah zlati čas za tak poduk, ampak tudi zaradi tega, ker je ta pouk brezplačen in vsakemu dovoljen. Ker se priredi nedeljska šola le pri zadostnem številu udeležnikov, zato vabimo danes vse ukaželjne kmetske mladeniče iz novomeške okolice, da se prijavijo za obisk šole pri kmetijski podružnici zadnji čas do nedelje 27. t. m. Ustna prijavila sprejema načelnik podružnice v nedeljah 20. in 27. t. m. med 9. in 10. uro dopoldne v hiši g. Jakšeta (pri „Slonu“) v Novem mestu, kjer se nahaja v pritličju na desno stran od gostilne tudi društveni prostor. Obisk šole je dovoljen tudi samostojnim gospodarjem.

(Kletarski tečaji.) Znano je, da je kletarstvo na Kranjskem v primeru z drugimi, bolj naprednimi, vinorodnimi deželami še na jako nizki stopinji — ter da je nujno potrebno, da se naši vinogradniki z vso resnostjo poprimejo boljšega kletarjenja, ako hočejo pridelovati dobro, okusno in stanovitno vino in z istim s pridelki drugih dežel vspešno konkurirati. Kaj pomaga najlepše grozdje iz najboljšega vinograda, ako iz njega gospodar ne zna pripraviti fino, žlahtno in stanovitno vinsko kapljico? Istotako je znanje umnega kletarstva neobhodno potrebno za vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom in ki lahko iz najboljšega vina najslabše naredijo, ako ž njim pravilno ne ravnaajo. Da se ponudi interesentom prilika, izobraziti se teoretično in praktično v umnem kletarstvu, priredi c. kr. vinarski nadzornik Bohuslav Skalický pri državnih kleti v Novem mestu tekom prihodnjih zimskih mesecev več trodnevni kletarskih tečajev. Kdor se misli enega teh tečajev vdeležiti, mora se pismenim potom ali ustno zglasiti vsaj do 25. novembra t. l. pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu. Ker je število udeležencev za vsak tečaj omejeno, priporoča se, da dotičniki prošnje prej ko mogoče vpošljejo. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bode pravočasno in sicer vsaj en teden pred pričetkom tečaja, pismenim potom obveščen.

(Hôtel Koklič.) Zopet smo Novomeščanje za eden dober korak naprej. Skozi veliko let vedno le v tujih rokah nahajajoči se hotel „Schwarz“ prešel je kupnim potom v roke obče znanega in priljubljenega domačina gospoda Kokliča. S to zares pohvalno idejo je gospod Koklič odprl hôtel ne samo tujcem in popotnikom, kateri se lahko pri najboljši postrežbi z dobro pijačo in okusnimi mrzlimi in gorkimi jedili pokrepčajo ter v zračnih sobah prenočijo, temveč odprl je uhod tudi našemu domačemu ljudstvu. Vsaj si sedaj ni upal Slovenec blizu, in če tudi kateri zašel v nemški hôtel Schwarz, ni bil čestokrat varen pred prav razžaljivim obnašanjem in tudi psovskami. — Hôtel Koklič ima vedno na razpolago konje in vozove v porabo za blizu in daleč po nizkih cenah. — Bodi tedaj hôtel Koklič toplo priporočen vsem meščanom in občinstvu iz okolice ter soloh vsem Slovencem.

(Hôtel Paučič.) Opozorjamo na naznanilo mej inserati, iz katerega se razvidi, da ste hôtel Paučič prevzele dve domačinki v nadaljno oskrb in postrežbo. Želimo jima od srca prav zadovoljnega vspeha!

(Posnemanja vredni igralci) v hôtelu Koklič v Novem mestu pridobili so pri šahiranju 7 kron za dijaško kuhinjo. Dal Bog več tacih igralcev!

(C in kr. vojno ministerstvo) je kupilo doslej izdani sliki „Bled“ in „Belopeško-Klanško-jezero“, od akadem. slikarja Jos. Germa za vsa svoja vzgojevališča in izobrazovališča. Upati je pač, da si bodo slike omislile tudi naše šole in narodna društva ter s tem preprečile že tolikrat konstatovano očitjanje, da najde dobra stvar doma priznanje še le, ko je bila že povsod priznana in odlikovana.

(Porotne obravnave) pri c. kr. okrožnem sodišču v Novem mestu bodo v letu 1905 ob teh dnevih: 27. februarja, 5. junija, 28. avgusta in 20. novembra.

(Današnji list) obsega deset strani.

Naznanila mestnega magistrata.

Mestno županstvo v Rudolfovem naznanja, da so prošnje za podelitev cesar Franc-Josipove jubilejne ustanove vložiti do 24. t. m. katero dobi 20 oseb po 10 kron. Pravico do te ustanove imajo vsi v mestu stanujoči reveži.

Mestno županstvo v Rudolfovem bode oddalo za leto 1905 mestne vožnje in bode v to svrhu dné 20. t. m. od 10. do 11. ure dopoldne v mestni pisarni javna dražba pod sledečimi pogoji: 1.) Oddaja voženj velja za čas od 1. januarja do 31. decembra 1905. — 2.) Za vožnjo potrebni čas se en dan poprej napové, vendar se morajo „loco-vožnje“ tekem 12 ur izvršiti, sicer je županstvo opravičeno, vožnje na stroške podvzvetnika v drugem kraju za napovedani čas, preskrbeti. — 3.) Kupi šute morajo ravno tako veliki biti, kakor taisti za erarične ceste. — 4.) Gledé zalaganja peska za zidanje in druge šotarine za mestne ulice in okrajne ceste, se v okraju navadna šotarinska truga 36 cm visoka, 126 cm široka in 142 cm dolga kot normalna truga, za cestno šuto in pesek pa truga 27 mernikov držeča, zahteva, in mora podvzvetnik vsak primanjkljaj povrniti. Podvzvetnik mora pred pričetkom zalaganja dati šotarinsko trugo uradno izmeriti. — 5.) Za zalaganje peska je isti iz dosejanega poganškega kamnoloma določen, mestno županstvo vendar dovoljuje podvzvetniku, ako ima taisti primeren kamnolom na svojem posestvu, da sme tudi iz istega zalagati. — 6.) Mestno županstvo zahteva od dražbenikov 10% vadiji, oziroma kavcijo v enakem znesku. — 7.) Po sklepu in potrdilu vsega zalaganja se dobi plačilo pri mestni blagajni. — 8.) Zaveze podvzvetnika imajo na zahtevanje mestnega županstva tudi za njegove pravne naslednike obvezno moč. — 9.) Ta zapisnik, za katerega ima podvzvetnik koleke sam plačati, nadomestuje pravilno pogodbo, in je tudi porok za prevzete dolžnosti z njegovo kavcijo in njegovim premoženjem. — 10.) Pri tem se izrečno opomni, da ima ta zmanjševalna dražba zamo za navadne potrebščine mesta veljavo, in ni eventuelno zidanje kake druge stavbe v tem zapopadeno. — 11.) Kraji za odlaganje se od slučaja do slučaja določijo. — 12.) Za to dražbo se tudi o pravem času doše pismene ponudbe (oferti) sprejemajo. — 13.) Mestno županstvo ima od mestnega odbora pravico, dosežene zmanjševalne ponudbe potrditi, ne da bi bilo na zadnjo ponudbo vezano. — 14.) Pripomni se, da v tej dražbi vožnje za sneg odpeljavati niso zapopadeno, ker si županstvo pridrži pravico, za te vožnje tudi druge vozniške sprejemati.

Tudi se bode isti dan oddala odgonska priprava in odgonska hrana za l. 1905 za kar bode javna dražba od 11. do 12. ure dopoldne v mestni pisarni.

(Seja občinskega odbora v Rudolfovem z dne 29. oktobra 1904. Navzoči: Predseduje svetovalec g. Rosman; odborniki: gg. Brunner, Ferlič, Gandini, Golja, Gustin, Hočevar, Morauc, Mramor, dr. Poznik, Skale, Smola, Windischer; zapisnikar: tajnik Stukelj. Gospod prvomestnik konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje g. Morauca in g. Windischerja, ter preide k dnevnemu redu: 1.) Čitanje zadnjega zapisnika z dne 7. oktobra 1904 št. 1628. Zapisnik se prečita ter odobri. 2.) Volitev občinskega svetovalca v mestni odbor. Namesto odstopivšega svetovalca g. Adolfa Pauser izvoli se soglasno g. Adolf Gustin kot občinski svetovalec. — 3.) Poročilo županstva o pritožbi g. Leopolda Kopač proti odloku mestnega županstva z dne 5. oktobra 1904 št. 1559. Prebere se odlok mestnega županstva in pritožba g. L. Kopača, ter se ista pritožba odkloni. 4.) Poročilo županstva o dopisu c. kr. okrajnega sodišča radi brezplačne prepustitve prostora v občinski hiši za vršilno prodajo premičnin. Ker občina danes ne razpolaga s primernimi prostori, se prošnji ne more začasno ugoditi. Predno se preide k 5. točki dnevnega reda, prevzame g. župan predsedstvo. 5.) Poročilo županstva o dopisu c. kr. okrajnega glavarstva v zadevi kanalizacije mesta. G. župan prebere sledeči dopis: „Mestnemu županstvu tu. Vslod ukaza c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 15. septembra t. l. št. 18.091 se da županstvu na znanje, da se je c. kr. deželni zdravstveni referent letos pri nadzorovanju v Rudolfovem prepričal, da o kaki asanaciji mesta razun kanalizacije v okolici, novega glavarstva v občini ni ničesar zapaziti. Županstvo je tudi, kakor se vidi pred letom v prevdarek prevzeti načrt enotne kanalicije mesta opustilo. Opozori se toraj vnovič županstvo na nujno potrebo kanalizacije mesta, kakor tudi na uravnavo izvoza gnoja in napravo pravilnih greznic v hišah. V smislu navedenega ukaza mora županstvo to asanacijsko delovanje kmalu pričeti, in o istem v mesečnih predpisanih poročilih o asanaciji vestno poročati. C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo, dne 4. ok-

toobra 1904. Rechbach l. r. Na to predlaga g. župan, da se o delovanju mestnega odbora glede na asanacijo mesta na gornji dopis poda sledeči odgovor:

„Slavnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu v Rudolfovem. Reševaje tamuradno poročilo z dne 4. oktobra 1904 št. 21.591 si usoja podpisano županstvo poročati iz svoječasnega poročila, ki se glasi pod naslovom „Kanalizacija“: „Vsled zgradbe vodovoda je vprašanje kanalizacije postalo jako nujno in akoravno ni bila že naprej v proračunu preliminirana dovoljna svota, se je ista tekem leta nabrala iz raznih postavk oziroma prihrankov. Najdaljše in nevarnejše delo bila je izpeljava kanala od novega poslopja c. kr. okrajnega glavarstva po Ljubljanski oziroma Ločenski cesti do Krke. Isti ima dolžino 550 m in je zgrajen iz cevi iz kamenščine. Zatem pride kanal od bolnice za silo po Bregu v dolžini 251·15 m, isti je napravljen v betonu. Nadalje se je zgradil kanal v Cerkveni ulici in Florijanskem trgu v dolžini 187·70 m v betonu in je s kamenitimi ploščami pokrit, ter kanal po Ljubljanski cesti za odvod strešne vode s cevmi v betonu v dolžini 120 m. Nadalje na glavnem trgu od hiše g. Hočevarja v betonu v dolžini 50 m. Upadne jame v vseh teh izdelanih kanalih, previdene so z železnimi rešetkami, a v primerni daljavi oskrbljene so z napravami (šifon), da ne okužijo zrak. Po celi črti kjer so letos izpeljani novi kanali, skrbelo se je za to, da so tudi vse privatne hiše izpeljale svoje odpadke, kakor tudi vso strešno vodo v iste, ter s tem tudi v zdravstvenem oziru korakalo naprej, ker prvi pogoj dobre kanalizacije je tudi skrb za ventilacijo v istih. Razen teh večjih kanalov, napravil se je še pri stari mesnici do Krke kanal v dolžini 35·5 m, ter tudi 24 m dolga mulda, dalje kanal ob cesti na Loko v dolžini 15 m in mulda v dolžini 25 m. Slednjič se je zgradil tudi 55 m dolgi kanal mej hišami to je, od hiše 152 do 156 v betonu. Kanalov se je toraj napravilo v tem letu 1234 m brez muld s stroškom 25.000 K 97 h, dočim znašajo občinske naklade na direktne davke v Rudolfovem samo 10.000 K na leto.“ — Letos se je po posredovanju in naročilu mestnega županstva mnogo grebeničnih jam opustilo ter iz stranišče direktno v občinske kanale izpeljalo iz sled čih hiš: 1. od poštnega poslopja h. št. 228, 2. iz hiše Andreja Agnitsch h. št. 221, 3. iz hiše Zofije Kušian h. št. 220, 4. iz hiše Karola Barborič h. št. 38, 5. iz hiše Antona Weiss h. št. 39, 6. iz hiše hotela Schwarz h. št. 40, 7. iz hiše Gustava Murn h. št. 41, 8. iz hiš Krajec nasl. h. št. 43 in 44, 9. iz hiše Antona Ogrin h. št. 95, 10. iz hiše Antona Jakaz h. št. 144, 11. iz hiše Marije Rečelj h. št. 142, 12. iz hiše Alojzije Delhunija h. št. 143, 13. iz hiše Jakoba Pačič h. št. 75, 14. iz hiše Janeza Kondrč h. št. 51, 15. iz hiše Neže R. Zemberger h. št. 133, 16. iz hiše Jakoba Arh h. št. 152. V zadevi asanacije bilo je tekem leta najmanj do 40 ogledov, pri katerih se je strogo zahtevalo odstranjenje nedotatkov. Nadalje se nahajajo v razpravi sledeči kanali: od župnijskega poslopja skoz srmo ulico do Ljubljanske ceste, v dolžini 143 m ter kanal od župnijskega poslopja skoz kapiteljsko ulico do državne ceste v dolžini 116 m., kateri kanali pa se ne morejo tako dolgo izpeljati, dokler slavno c. kr. okrajno glavarstvo oziroma visoka c. kr. deželna vlada ne reši prošnje podpisane županstva z dne 26. junija 1904 št. 1075 glede podpore za preložitve škarpe ob državni cesti. Prilaga se pod 1/2 načrt o izpeljani kanalizaciji Novega mesta, iz katerega je razvidno, da so iz malimi izjemami že vse ulice previdene z kanali. Na istem načrtu je tudi razvidno, kateri se bodo v letu 1905 še izpeljali, pač pa niso zaznamovani vsi tisti kanali, kateri se nahajajo v posameznih hišah ter so vzpojeni z uličnimi kanali. Opozoritev, da se je kanalizacija mesta po nekem, voječasnem načrtu opustila, je resnična, ker se je mestni odbor prepričal, da bi izpeljava take kanalizacije morala mesto materijelno ugonobiti, ker je večina obstoječih kanalov dovolj široka, iz kamena zidana in z kamenitimi ploščami pokrita, ter bi bil izdani denar za novo kanalizacijo v ulicah, kjer taki kanali obstoje, popolnoma nepotreben. Mestno županstvo je prepričano, da se grebenične jame imajo obzidati in dobro pokriti ter njih odtok izpeljati v javne kanale, v kolikor je to sploh mogoče, in se županstvo tudi trudi, da hišne posestnike na to prisili. Pač pa se mora v poštev jemati, da ima Novo mesto dovolj hišnih posestnikov, kateri še toliko nimajo, da bi se preživeli, v takih slučajih stoji tudi podpisano županstvo brez vsake moči. Očitanje toraj, da o kaki asanaciji mesta, razun kanalizacije v okolici novega okrajnega glavarstva v občini ni ničesar zapaziti, ne odgovarja dejstvom, ter podpisano županstvo upa, da bode pristojna oblast sama iz prej navedenih dejstvih prišla do popolnoma drugega zaključka, kakor je v naročilu z dne 4. oktobra 1904 št. 21.591.

Gospod župan izjavlja na to, da mu ni znano, da bi bil g. c. kr. zdravstveni referent nadzoroval delovanje asanacije mesta, ker se pri mestnem županstvu ni zglasil. Dotični dopis c. kr. okrajnega glavarstva napravil je na mestni zastop splošno nevoljo in sicer tudi popolnoma opravičeno, ker so razni gg. odborniki povdarjali, da je mestni odbor ravno v sedanji dobi investiral precejšnje zneske za asanacijo mesta. Po debati se sprejmejo z večino glasov sledeči predlogi: Mestni zastop odobrava popolnoma sestavljen odgovor na slavno c. kr. okrajno glavarstvo. Mestni zastop, zavedajoč se popolnoma svojih pravic kakor tudi svojih dolžnosti, ugovarja z vso odločnostjo besedam v dopisu „da o kaki asanaciji mesta ni ničesar zapaziti.“ Mestno županstvo prosi, da se poročila, bodisi v katerikoli zadevi mestne občine na višjo oblast, podajajo popolnoma objektivno ter resnično na podlagi dejstev. — 6. Poročilo županstva o dopisu c. kr. okrajnega glavarstva radi dovolitve štirih letnih in živinskih sejmov v občini Šmarjeta. Soglasno se sklene, c. kr. okrajnemu glavarstvu poročati, da mestna občina ugovarja proti podelitvi naprošenih sejmov v Šmarjeti radi tega, ker je na Dolenjskem že tako preveč sejmov in bi bila pomnožitve sejmov samo v škodo ljudstva kakor tudi živinoreji. — 7.) Poročilo vodovodnega odseka za razpis službe mašinista. Vodovodni odsek predlaga, da se razpiše služba mašinista pri vodovodu za mesto Rudolfovo in okolico in sicer z nastopom s 1. januarjem 1905. Ta predlog se sprejme. — 8.) Poročilo županstva o najemudaji parcele št. 255 kat. obč. Rudolfovo. Predlog, da se nakupljena vrta od g. Ferdinanda Tomažiča in g. Rudolfa Muhviča dasta v najem, se sprejme ter pooblasti mestni odbor županstvo, da ta dva vrta odda v najem pod pogojem, da doseže najemnina znesek dotične zakupne glavnice.

Ker je dnevni red končan, zaključki g. župan sejo.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Gospa Jos. Hočevar v Krškem 20 K, veleč. g. dekan Fran Schweiger 10 K, gosp. Fr. Zupančič, gostilničar pri kolodvoru v Mirni peči 10 K. Iz Mirne peči 1 K 20 h. Veleč. gospod župnik Valentin Bernik 5 K. Gospod Otmar Skale. višji vinogradnik 10 K. Po gospodu Jos. Bergmanu 2 K, veleč. gospod župnik J. Plevanč 10 K, gospod Viktor Ronman, veletrgovec 20 K. Pri šahiranju v hotelu Koklič pridobila vesela družba 7 K. Dobrotniki iz mesta in Kandje za mesec 46 K 60 h. Med njimi gospod dr. Pamer in gospa po 2 K za dva meseca, gosp. svetnik E. Rizolli 2 K za dva meseca. Gosp. posestnik in tovarnar Jos. Košiček 3 velike voze žaginskih odpadkov za drva. Župljani mirnopeški so zbrali 2 velika voza živil, krompirja, zelja, fižola, repe itd. Bog povni vsem! Zlasti pa še zahvaljujem dobre Mirnopečane. Pri letošnji letini, — zlasti še, ko je del fare toča pobila, nisem mogel pričakovati tako obilnih darov — pa so pos'ali še mnogo več, kakor prejšnja leta! Bog Vam poplačaj tisučero, pa daj posnemalcev!

Umrli so:

4. novembra: Janez Mechora, samski posestnik in pek, št. 69, spridenje jeter, 51 let.

Elizabeta Mechora naznanja v svojem in v imenu vseh sorodnikov prežalostno vest o smrti nepozabnega brata oziroma strica, blagorodnega gospoda

Janez-a Mechora

posestnika in pekarskega mojstra

ki je danes ob 8. uri zjutraj po dolgi mučni bolezni, prevideno s svetotajstvi za umirajoče, v dobi 51 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika bude v soboto ob 5. uri popoldne.

Svete maše zadušnice se bodo služile v tukajšnjih cerkvah.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

RUDOLFOVO, dné 4. novembra 1904.

(277)

Prosi se tihega sožalja!

Zahvala.

Za dokaze srčnega sožalja ob smrti ter za mnogobrojno vdeležbo pogreba našega ljubljene brata, oziroma strica, gospoda

Janez-a Mechora

izrekamo tem potom svojo najprisrčnejšo zahvalo, osobito prečastiti duhovščini, č. oo. frančiškanom, slavni požarni brambi novomeški, pevcem za gniljivo petje ter sploh vsem spremljevalcem pokojnega k zadnjem počitku.

RUDOLFOVO, 12. novembra 1904.

(278)

Žalujoči ostali.

Za goveji hlev kmetijske šole na Grmu se išče proti dobremu plačilu

hlapec (kravar).

Nastop službe v 14. dneh.

(280)

Za 3800 kron

dobi se prav lepo posestvo. Zraven spadajo hiša, hlev, podklet in še ena klet posebej, kozolec s 4 oknami, njive za 18 mernikov posetve, travnik za dva voza sena, čez 6 johov hoste itd. Vse to leži okolu doma. Voda je 20 korakov od hiše in vse posestvo pa četrto ure od župnijske cerkve. Naslov Jakob Križman, Pod Landsprežem št. 4, pošta Mirna. (279-2-1)

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
župnika Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

64.11/c

Št. 3113 Jubilejne ustanove.

Podpisana trgovska in obrtniška zbornica razpisuje za leto 1904 osemnajst Cesar Franc Jožefovih ustanov (osem po 50 K in 10 po 20 K) za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske; in pet Cesarice Elizabete ustanov po 40 K za onemogle uboge vdove kranjskih obitnikov. Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani (275)

do 20. novembra 1904.

Priloži naj se jim od občinskega in župniškega urada potrjeno dokazilo, da je prosilec obrt samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prositeljica onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko
v Ljubljani, 29. oktobra 1904.

POBOTNICE
za c. kr. poštne
uradnike
dobivajo se
v tiskarni J. Krajec nasl.
v Rudolfovem.

Pozor! (257-2-2)

Pozor!

444
Znana
gostilna
Šušteršič

v kopališču Toplice na Dolenjskem s šestimi sobami, salonom in vso hišno opravo, mesnico, klavnico, tri orale lepe njive, tri orale stelnika in pet oralov travnika se dá v najem ali pa prodá proti ugodnimi pogoji. Natančneje se izvé pri Ivan Šušteršiču starejšem v Semiču.

!! Udje družbe sv. Mohorja pozor !!

Vezavo za novi molitvenik

Lurška Mati božja

izvršuje kaj lično, trpežno in cenó

knjigoveznica J. Krajec nasl. v Novem mestu.

2 stavbena prostora 2

se prodasta. (250-3-3)

Eden leži v bližini okrožnega sodišča, drugi pa nasproti okrajnega glavarstva. Natančneje pri upravnistvu „Dol. Novic“.

Služba

(260-2-2)

vinščaka (vincerja)

je popolniti na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu.

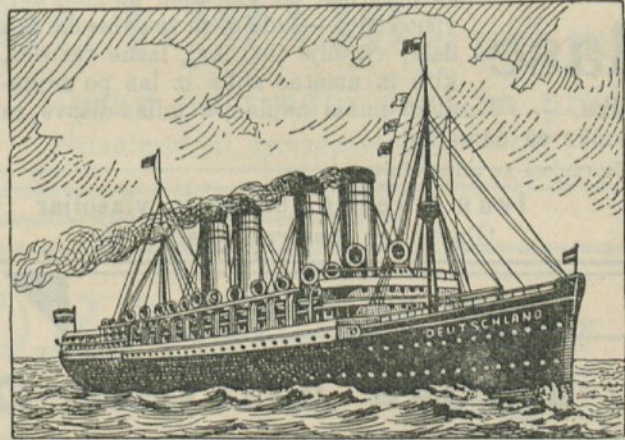
Plača znaša 720 kron na leto ali 60 kron na mesec. Prosto je stanovanje v zidani štolskega vinograda v Cerovcih pri Smoleni vasi, prosta kurjava v toliko, kolikor v obvedeh vinogradih (v Cerovcih in na Trški gori) lesa odpade, deputatna krava s celim užitkom, deputatna njiva za pridelovanje krompirja in presnine za rejo prešičov. Nastopiti je službo v januarju prihodnjega leta.

Kdor ni kake vinarske šole z dobrim uspehom dovršil, naj za to službo ne prosi. Prednost pa imajo vojašcine prosti prosilci, osobito nekdanji učenci vinarske in sadjarske šole na Slapu, in pa oni sedanje kmetijske šole na Grmu. Lastnoročno pisne prošnje, opremljene s šolskimi in dozdažnimi službenimi spričali, pošljejo naj se podpisanemu vodstvu do

15. decembra t. l.

Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Rudolfovem

26. oktobra 1904.

HAMBURG - AMERIKA

Iz Ljubljane v

NOVI YORK samo
gld. 60— z dobro, prosto hrano.

Odhaja se iz LJUBLJANE vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna, sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni.

(232-24-5)

Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEVNIČ, Ljubljana**

31 Dunajska cesta 31 — zraven šrange.

Zdravje je največje bogastvo!

(269-20-1)

KAPLJICE SV. MARKA.

Te glasovite in nedosegljive KAPLJICE sv. MARKA se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito odstranjujejo trganje in kolčenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečejo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejajo izmečke, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni, izvirajoče od glist. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in škopanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni, izvirajoče od mrzlice. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni mešanski in kmetijski hiši.

Dobiva se samo: MESTNA LEKARNA, ZAGREB. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franko postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v 3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
 2 ducata (24 stekl.) 8 K — v 4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
 5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoče priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčić, učitelj; Stjepan Barić, zupnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišnji, kr. nadlogar; Stjepan Seljančić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

MESTNA LEKARNA, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.

Zdravje je največje bogastvo!

Ženske lase

zmešane in rezane kupujem na malo in veliko. Vsaki nabiralec las, naj se prepriča, da plačujem od zdaj najvišjo ceno. — Izdelujem vsa vlasolarska dela, vlasulje (baroke), lasne verižice, kite in umetne slike iz las po najnovšem izdelku. — V zalogi imam najfinejša mila, dišave za obleko, glavnike za dame itd.

Spoštovanjem se priporočujem

(276-24-1)

Ivan Svetec, brivec in vlasoljar
 Glavni trg (nasproti mestne hiše).

Ceno češko perje za blazine!

5 kilo: novo oskubljeno K 9-60, boljše vrste K 12—, belo kakor mah mehko K 18 —, K 24—, belo kot sneg, kakor mah mehko, oskubljeno K 30—, K 36— se razpošilja poštne prosto po poštne povzetji. Zamena in prekiie proti povrnitvi poštne dovoljen.

Benedikt Sachsel, Lobes 294, pošta Plzen, Češko. (263 6-2)

Iščem spretnega žagarja

za železen jarem. Nastop takoj. Plača po dogovoru.

(274)

Pavel Potiorek — Tounj, Hrvatsko.

Išče se

(270-2-1)

proti dobri plači izurjen ter oženjen

mlinar in žagar.

Mlin je nov in žaga na turbin. — Več pové posestnik

Janez Petschauer v Poljancah, pošta Toplice.

Miklavževa darila

jako mična, pripravna in ob enem koristna — dobivajo se — v prodajalni

J. KRAJEC nasl.
 v Novem mestu.

Posestvo v Ždinji vasi na prodaj.

Isto obstoji iz hiše v dva konca, pod hišo dve kleti in hlev, štirih svinjakov, sadnega vrta, vinograda, njive za tri mernike posete in joh gojzda. Proda se iz proste roke. —

Več pové lastnica

(271-2-1)

Neža Rifelj na Lešnici št. 6 pri Rudolfovem.

Novosti za Miklavža

in božič!!

Tvrdba ALFONS OBLAK — Novomesto

priporoča svojo, z najboljšim in vedno s svežim špecijskim blagom založeno trgovino.

Za Miklavža in božično drevo

je na izbiro vsakovrstnih sladkornih izdelkov, kakor piškotov, fondantnih in čokoladnih bonbonov. Pisalno orodje in šolske potrebščine. — Posebno se p. n. občinstvo opozarja na

Novo došlo

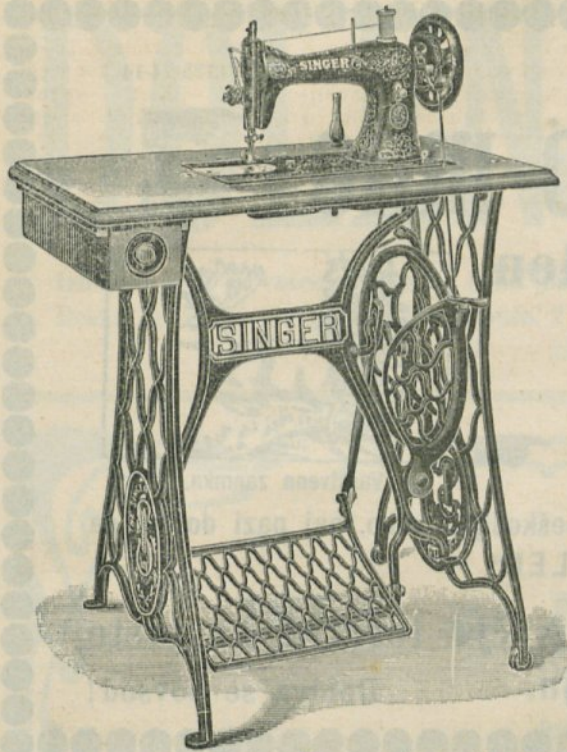
(272-2-1)

zalego vsakovrstnih igrač, mičnih punčik, spijočih in jokajočih, konjičkov, pojačev, železnic itd.

Novo došlo!!

Ugodna prilika za nakup!!

Singer-jevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neuprljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratoviščih.
 Original Singer šivalni stroji so nepreosljivi gledé trpežnosti in zmožnosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje.

Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno vezenje. Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

SINGER Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 6.

(194-12-8)

„Grand Prix“.
Najvišje odlikovanje.

Pariz
1900

Stanovanje za oddati

z opravo ali brez nje. — Natančneje v upravnistvu „Dol. Novic“.

Imam v kleti (263-12-2)

več 100 hktl. pristnega belega in črnega vina

nekaj fine rakije, tropinovca in brinovca. Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšni državni kolo-dvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman,
posestnik in trgovec — Vodnjan-Dignano Istra.

MLIN in ŽAGA

je na prodaj iz proste roke v Čermošnjicah

št. 15, župnija Stopiče pri Rudolfovem. — Prilika

lepa, zaslužek velik. (256-2-2)

Dobro ohranjen

(259-2-2)

GLASOVIR

je na prodaj po nizki ceni. — Kje, pové upravništvo „Dol. Novic“.

Stavbeni
= prostor

se prodaja po jako ugodni ceni

na jako prijaznem kraju, 10 minut od Novega mesta proti Drski ob deželni cesti. — Natančneje se izvé pri

Franc Murn-u, (261-2-2)
— lektarju v Kandiji. —

GLASOVIR v dobrem stanu
je zaradi preselitve

prav po vredni ceni na prodaj.

Natančneje pri upravništvu „Dol. Novic“ (273-2-1)

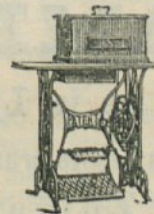

Okrajni zastop c. kr. priv.
„Assicurazioni Generali“.

JOS. MORAUČ

trgovina manufakturnega in modnega blaga

Rudolfovo. Rudolfovo.

Velika zaloga
najboljših
šivalnih strojev.

Priporočam svojo bogato zalogo vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga za gospode, kakor:
najnovejše sukno, fino volнено blago, novosti v porhantih in flaneli itd. itd.

Fine povrhne jopice za dame po najnovejšem kroju v vsaki ceni.

(254-3-3)

Zagotavljam točne in solidne postrežbe ter se priporočam spoštovaje

Jos. Morauc.

Točna in solidna postrežba.

!!! Novosti v kravatah !!!

!!! Dobro in po ceni !!!

Zahtevajte pri nakupu

(125-24-14)

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste
Dobiva se povsod! na evropskem ozemlju. Dobiva se povsod!

Kdor ljubi (78-24-17)

nežno, čisto lice brez pég, mehko in gladko kožo ter
cvetočo polt, umiva naj se z znanim medicinskim

Bergmann-ovim lilijinim milom

(s znamko: 2 rudarja) — tvrdke **BERGMANN & Co.**
Draždane in Tečen ob Elbi.

Dobiva se tudi po 80 h komad pri lek. S. pl. **SLADOVIČ-u** in v
trgovini g. Alf. **OBLAK-a** v Novem mestu.

Podpisane uljudno naznanjave slavnemu občinstvu, da sve
prevzele

HOTEL PAUČIČ

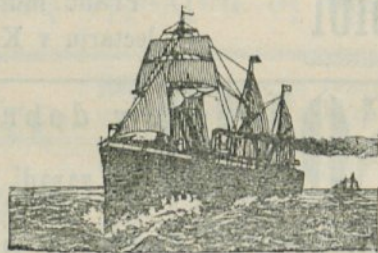
v nadaljno postrežbo in oskrb. Točilo se bode vsakovrstno
dobro vino in vedno sveže pivo bratov Reininghaus.
Zraven bodeve postregle z okusnimi mrzlimi in gorkimi
jedili. — Popotnikom so pa na razpolago snažne sobe v preno-
čišče. — Priporočuje se za mnogobrojen obisk — spoštovanjem

Antonija Lupšina — Zofija Štraus.

(265-3-2)

Samo

6 dni

Samo

6 dni

iz Havra v Newyork.

„Francoska prekmorska družba.“

Edina najcenejša in najkrajša črta čez **PARIZ** in **HAVRE**

AMERIKO.

Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.

Vsak potnik ima prosto hrano z vinom že od Bazeln naprej.

== Znižane cene. ==

Vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino konces.
potovalna pisarna

Ed. ŠMARD (129-24-13)

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18
nasproti znane gostilne pri „Figovcu“.

(224-12-6)

Bratje Johann in Florian Vonmetz

zaloga vina in žganja na debelo v Waid-
bruck-u (Spodnje nemško Tirolsko)

priporočajo svoja vsakovrstna zajamčeno narurna
vina po zelo nizkih cenah.

Krčmarsko vino belo in rudeče hektoliter 15 gld.;
krčmarsko vino boljše vrste hl 16 gld.; fino vino, belo
in rudeče hl 19 gld.; posebno fino vino (Hügelwein)
hl 22 gld.; Kaltererseewein hl 24 gld.; Terlaner, belo
vino hl 26 gld. — Nadalje: namizno vino (navadno)
od 12 do 14 gld. hl. Žganje druge vrste hl. 43 gld.,
žganje prve vrste 46 gld. hl, in pristno narurno
žganje 50 gld. hl.

Finejša vina v steklenicah, kakor: St. Magdalener,
Leitacher, Kalterersee, Tiroler-Blume, Terlaner itd.

Voznina stane od hektl. okoli
2 gld. 50 kr. na kolodvor Novo mesto.